

2021
MÁJUS

PILISCSABAI POLGÁR

PILISCSABA VÁROS KÖZÉLETI HAVILAPJA

HASZNOS SEGÍTŐINK A KERTBEN

- 4** FEJLESZTÉSI TERVEK PILISCSABÁN
- 6** INTERJÚ STYEVOLA ISTVÁN ÖNKORMÁNYZATI KÉPVISELŐVEL
- 12** HELYTÖRTÉNET: VITÉZ METZ REZSŐ ÉLETÚTJA
- 16** PORTRÉ: KORPÁSI BÁLINT BIRKÓZÓ

A családsegítő és gyermekjóléti szolgálat hírei

Ingyenes jogi tanácsadás

2021. május 17-én, hétfőn, illetve minden hónap 3. hétfőjén 15–16 óra között ingyenes jogi segítséget nyújt Pergerné dr. Bodnár Klára. A jogsegélyszolgálat előre egyeztetett időpontban, bejelentkezés alapján vehető igénybe. Érdeklődni személyesen vagy az alábbi telefonszámokon lehet: 06 26 375 143 (iroda), 06 30 560 3038 (ügyvédnö).

Az ételmisszer-adomány közvetítése a piliscsabai rászoruló családoknak továbbra is kiszállítás formájában történik.

További információk és hírek:

www.facebook.com/piliscsabaicsaladsegito
06 26 375 143, 06 70 456 5493

Megszülettek

Hecker-Benkő Lukács 2021. 03. 03.
Vörös Erik Ádám 2021. 03. 05.
Király Hunor 2021. 03. 06.
Stiller Kristóf 2021. 03. 09.
Szlavkovszky Benett György 2021. 03. 09.
Bakos Hanna 2021. 03. 11.
Szávó-Czégeni Zsombor 2021. 03. 16.
Kegyess Teodóra 2021. 03. 28.
Botos Dorka Zoé 2021. 03. 31.

Nemzeti tudáspark lesz a campusból

A tervek szerint a Makovecz Campus Alapítvány tulajdonába kerül a korábbi egyetemi terület, és várhatóan a jövőben is oktatási intézményként fog működni. A nemzeti tudáspark létrejöttéről, valamint az ezzel kapcsolatos vagyonszármazékról és az állami tulajdonba adásról szóló törvénytervezet április elején került az országgyűlés elé. A törvénytervezet itt érhető el:

Az egykori campuson kialakítandó intézményről bővebb információt Farkas András polgármesterrel készült interjúban olvashatnak.

A területre való belépés jelenleg korlátozva van, csupán a posta és az áruház irányába történő gyalogos forgalom engedélyezett. Farkas András polgármester azt is elmondta, tárgyalásokat folytat annak érdekében, hogy leendő funkciójában a terület újra látogatható legyen. Amíg viszont nincs állandó dolgozó jelenlét, addig a Nemzeti Vagyonkezelő szigorúbban jár el – tette hozzá –, mivel azt tapasztalták, hogy a területre szemetet hordanak be, és garázdaságok is történtek. Emiatt átmenetileg korlátozott a bejárás lehetőség a campusra, de amint az új funkció kiépül, a tervek szerint ismét a magunkénak érezhetjük a volt piliscsabai egyetem útjait és zöldterületeit.

Égetés helyett zsákba a zöldhulladékkal

Az országos szabállyal összhangban Piliscsaba teljes területén tilos a kerti zöldhulladék szabadtéri égetése – hívja fel a lakosok figyelmét Nagy Zsolt jegyző.

2021. január elsejétől országosan tilos alágyújtani az avarnak és a kerti hulladékoknak; ez alól engedélyt csak a veszélyhelyzet idejére, rendeleti úton tehetnek a helyi önkormányzatok. Mivel Piliscsabán a hatályos jogszabályok között jelenleg nincs olyan rendelet, ami ezt engedné, ezért a város teljes területén tilos a kerti zöldhulladékok szabadtéri égetése. A jegyző arra is felhívta a figyelmet, hogy minden ilyen cselekmény közigazgatási eljárást von maga után, valamint a tüzoltóság értesítése esetén a kiszállási költségek is a szabályszegőt terhelik.

A tiltás miatt megnőtt az igény a biológiailag lebomló kerti zöldhulladékos zsákok használatára. Ez érthető, hiszen a hulladék-szállító Zöld Bicske Kft. csak ezekben az új, 2021-es zsákokban viszi el az összegyűjtött, komposztálható zöldhulladékot.

Az ingyenesen igényelhető zöldhulladékos zsákokat a Zöld Bicske munkatársai évente több alkalommal, előre meghirdetett helyszínen és időpontban adják ki a velük szerződésben álló piliscsabaiaknak. Ezekről az időpontokról a piliscsaba.hu honlapon és a Piliscsaba Facebook-oldalon lehet tájékozódni. A cég évente 12 zsákot biztosít a lakosoknak, ami a nagy zöldterülettel rendelkező ingatlanok esetében nem mindig elegendő. További zsákokat Piliscsabán a Big Shopban van lehetőség vásárolni 420 forintért, amivel az elszállítás díját fizetjük ki.

Eltűnt személy keresése

Március 28-án este 8 óra után eltűnt személyről érkezett bejelentés a piliscsabai polgárőrséghez. A szolgálatban lévő egység értesítette a rendőrséget, a környékbeli polgárőrsegeket és az önkéntes tüzoltókat. A keresés rövid időn belül 14 autóval, 38 polgárral és tüzoltóval, 3 rendőrrel és 2 kutya részvételével folytatódott. Az eltűnt piliscsabai fiatalember mielőbbi megtalálása azért is fontos volt, mivel gyógyszeres kezelés alatt áll, kényszerképzetei vannak és öngyilkosságra hajlamos. Aznap egyébként korábban már eltűnt az otthonából, akkor sikeresen hazaszállították, de később este ismét útnak eredt. Végül az egyik kereső egység 22 óra 30 perckor a Magdolnavorosgyégy feletti erdős területen találta meg a keresett személyt, akit a mentők megfigyelésre kórházba szállítottak.

Fotó: Simon Gyula

A MIKK online programjai

Örömmel jelentjük be, hogy elindult a Klarissza-ház MIKK új, videós csatornája a YouTube felületén.

Szeretnénk különböző témákban audiovizuális tartalmakat megosztani Önökkel, amíg a személyes találkozásokat, nagyobb létszámú rendezvényeket mellőznünk kell.

Fogadják szeretettel elsőként heti rovatunkat, a Piliscsabai meséket, melyben helyi anyukák és apukák, közszereplők, művészek olvassák fel kedvenc meséjüket a piliscsabai gyerekeknek és családoknak péntek esténként 19 órai kezdettel. A részletekről és az aktuális mese linkjéről a MIKK Piliscsaba Facebook-oldalán tájékoztatjuk Önöket.

A Szabadtéri Néprajzi Múzeum – Múzeumi Oktatási és Módszertani Központ szervezésében, az Országos Széchényi Könyvtár és a Nemzeti Művelődési Intézet szakmai támogatásával 2021. május 10–16. között megrendezésre kerülő Közösségek hete rendezvényre szintén videós anyagokkal készülünk, melyekben városunk közösségeinek meghatározó személyiségeit szólítjuk meg.

Mindenkit szeretettel várunk online programjainkon, és bízunk benne, hogy mihamarabb személyesen is újra tudunk találkozni rendezvényeinken.

Szelke László
MIKK intézményvezető

Fotó: Piliscsabai Németek / Szabo János

Megemlékezés a kitelepítésről

A piliscsabai svábok kitelepítésének és kiűzésének emléknapja alkalmából 2021. március 26-án a járványügyi előírásoknak megfelelő, szűk körű megemlékezést tartottak Piliscsabán. A megemlékezésen részt vettek a Piliscsabai Német Nemzetiségi Önkormányzat, a Piliscsabai Német Kulturális Egyesület és a Hauck János Német Nemzetiségi Általános Iskola képviselői, akik virágokat helyeztek el a kitelepítési emlékműnél és Hauck János emléktáblájánál.

Piliscsabáról a második világháború után, 1946 márciusának végén telepítették ki az évszázadok óta itt lakó sváb családok nagy részét. Emlékükre a kitelepítés 60. évfordulóján, 2016-ban állítottak emlékhelyet az Uradalmi ház udvarán.

Kézfertőtlenítő a rendelőkben

Piliscsaba önkormányzata érintésmentes kézfertőtlenítő-adagolókat vásárolt a piliscsabai háziorvosok és a gyermekorvos számára, ezzel is segítve a betegellátást és a körzeti orvosoknál történő oltások minél biztonságosabb lebonyolítását.

Az érintésmentesen működő készülékeket Ay Zoltán alpolgármester adta át dr. Bálint Levente, dr. Hoffer Gábor és dr. Kelemen Rita háziorvosoknak, valamint dr. Szélinger Eszter gyermekorvosnak.

Fotó: Szekeres Ágnes

Gulyakör – a piliscsabai terepörccsalád

A Gulyakör egy gyalog vagy futva teljesíthető, Piliscsabáról induló terepörccsalád, amit másfél évnyi tervezés, tesztelés és előkészítés után, 2021 márciusában hívtak életre lelkes helyi sport- és természetrajongók.

A Gulyakör jelenleg négy, különböző hosszúságú útvonalat tartalmaz, amelyek mind a piliscsabai Kisgulyáról indulnak. A legkisebbeknek szóló Pulyakör 5 km hosszú, az Ökörűgás 23, a Marhaton 47, a Tehénfark pedig 101 km hosszan kanyarog a környék erdeiben. A Gulyakör különlegessége a hasonló körökhöz képest, hogy választásunk szerint egyénileg vagy váltócsapattal is teljesíthető. Az utóbbi verziót az teszi lehetővé, hogy az útvonalak több, kocsival megközelíthető pontot is érintenek, és sok kis szakaszra tagolódnak.

Aki teljesíteni szeretné valamelyik távot, annak a lelkesedésen túl szüksége lesz mobilinternettel rendelkező telefonra, melyen van Chrome böngésző és kamera vagy GPS. A Gulyakör teljesítésének részleteit és a technikai információkat a gulyakor.hu honlapon, a friss híreket a Gulyakör Facebook-oldalán lehet olvasni (www.facebook.com/gulyakor.hu).

Fejlesztési tervek

Sok olyan piliscsabai beruházás előkészülete van folyamatban, amelyről szeretnénk volna többet megtudni. Farkas András polgármestert ebben a hónapban ezeknek a fejlesztéseknek és terveknek a részleteiről faggattuk.

Az országos sajtóban jelent meg a hír arról, hogy nemzeti tudáspark készül Piliscsabán. Mint a város vezetője, mit tud elmondani a volt egyetem területének jövőjéről?

Március végén nyújtotta be dr. Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes azt a törvénytervezet, amely a Makovecz Campus Alapítványról, illetve az ezzel kapcsolatos vagyonjuttatásról és az állami tulajdonba adásról szól. A törvényt áprilisban elfogadták, ami azt jelenti, hogy az első lépések megtörténtek, és immár új fejezet nyílt Piliscsaba és a piliscsabai egyetemi campus életében. Eszerint a magyar humán és élettudományok fejlesztése érdekében létrejön a Collegium Professorum Hungarorum és a Piliscsabai Collegium, ehhez kapcsolódóan pedig pedagógus-, egészségügyi és szociális kötelező ágazati továbbképzések kerülnek a campusra. Az épületek tehát megmenekülnek, és további infrastruktúrafejlesztés is várható a területen. Emellett további fejlesztések is várhatóak, ezekről azonban még nem árulhatok el részleteket.

Hogyan hat a településközponttól kissé távol eső campus fejlesztése a városra?

A déli campuson az Avicenna építése mellett most kezdődött el az Országos Széchényi Könyvtár Archivális Raktárának az építése, és a tervek szerint további kutatóközpontok is lesznek ezen a területen. Véleményem szerint akkor van egyensúlyban a település, ha a városközpont is legalább olyan színvonalú, mint ezek a területek.

A tavalyi évben készült el a Piliscsaba, a megújulás városa – agglomerációs mintaprojekt című anyagunk, kifejezetten azért, hogy az itt történő beruházásokhoz kapcsolódóan megnevezze, milyen további fejlesztésekre van szükség településünkön. Az anyag fókuszában a városközpont, a Klévíz, illetve az ipari területek fejlesztése, továbbá a városban általában hiányzó infrastrukturális fejlesztések megvalósítása áll.

A településközpont fejlesztése azért fontos, mert meggyőződésem, hogy ez kovászként hathat a teljes település fejlődésére. Ezt már a 2014-ben megfogalmazott polgármesteri programban is leírtam. Ennek érdekében vásároltuk meg a Klarissza-ház kétharmadát, és ennek érdekében fogunk további vásárlásokat is végrehajtani a központban. Az ingatlaneladásból származó bevételeinket kizárólag ingatlanvásárlásra fordítjuk, és más összeget nem fordítunk erre a célra, csak olyat, ami az ingatlanok eladásából származik.

A másik ilyen terület a Klévíz környéke, ahol rekreációs park jellegű fejlesztéseket szeretnénk megvalósítani, amelyek elsősorban a város lakóit szolgálják majd, másodsorban pedig a campus területét és az ott dolgozókat.

Arról a háttérben még folynak a tárgyalások, hogy az ipari területen milyen, az egyetemi fejlesztésekhez kapcsolódó beruházások történhetnének. A település többi részén pedig az utépítés, csatornázás, vízelvezetés hármasságának megvalósítását készítjük elő.

Az utépítéssel és csatornahálózat-bővítéssel kapcsolatban készített lakossági kérdőívek eredményeiről lehet már tudni részleteket?

Az utépítés és csatornahálózat-bővítés ennek az időszaknak az egyik legnagyobb fejlesztési csomagja, és a legnagyobb összeget igénylő beruházás. Előrehaladott háttértárgyalások folynak a központi támogatásokkal kapcsolatban. Ennél a beruházásnál számítottunk a lakosság önjelére is, az év eleji lakossági kérdőívészés is ezt szolgálta. Szerettük volna látni, hogy a lakosság milyen összegű hozzájárulással és milyen aktivitással járulna hozzá ezek fejlesztéséhez. Sokan visszajeleztek, bár kicsit kevesebben, mint amire számítottunk.

A lakosság 2000 forinttól 500 000 forintig terjedően határozta meg azt az összeget, amivel hozzájárulnának a saját utcájuk megújulásához vagy a csatornahálózatuk fejlesztéséhez. Itt, az agglomerációban általában 300 000 forintos lélektani határ környékén mozog az az összeg, amit a lakosságtól elkérnek út- és csatornaépítési hozzájárulásként. Mi ezt a felmérések alapján abszolút reálisnak tartjuk, és úgy látjuk, hogy valójában akkor tudunk előrelépést tenni, ha ezt a hozzájárulást meg is fizetik az itt lakók. Látni kell, hogy ennél sokkal jelentősebb értékben fog nőni az ingatlanok értéke, nem lesz szükség a szennyvíz gépjárművel történő elszállítására, az utépítésnek

köszönhetően pedig az autók állapota sem romlik oly mértékben, mint korábban, így idővel visszahozza az árát a befektetett összeg. Annyit még hozzátennék, hogy olyan felajánlás is érkezett, hogy egy-egy lakó akár 1 vagy 2 millió forinttal is hozzájárulna ahhoz, hogy az utcája megújuljon. Nagyon köszönjük a nagylelkű hozzáállását és felajánlását azoknak, akik ekkora összeget neveztek meg.

Volt-e, van-e mostanában újabb pályázati lehetőség?

Elkészült egy pályázatunk a József Attila utca burkolatának megújítására vonatkozóan. Azért erre az utcára adtuk be a pályázatot, mert meglehetősen kötöttek voltak a pályázat feltételei, és a József Attila utca volt az, ami olyan tervekkel és olyan hálózati paraméterekkel rendelkezett, amire pályázni tudtunk.

Az elmúlt időszakban többször hangsúlyozta, hogy a fejlesztési tervekhez állami töke bevonását tervezi. Milyen eredményekről tud beszámolni ezen a téren?

Egy nagyon komoly fejlesztési csomagot készítettünk el, amely a napokban kerül a kormány elé. A tervezet a Klarissza-ház Templom téri szárnyának felújítását szolgálja. Ha erre támogatást kapnánk, akkor a településközpont fejlesztésében olyan előrelépés történhetne, amely évtizedek óta várat magára, és amely óriási fejlődést jelentene Piliscsaba szempontjából. A felújítás során az eredeti barokk arculatát kapná vissza a Klarissza-ház, olyan nyílásosztással, olyan külső megjelenéssel, amelynek köszönhetően gyönyörű barokk épületünk és terünk lehetne várhatóan 2022-re. Idén kerül sor a Klarissza-ház előadótermet érintő beruházásra

Megújul a piliscsabai római katolikus nagytemplom

Sokéves tervezés, összefogás és sok munka eredménye, hogy a piliscsabai római katolikus nagytemplom főhomlokzata és a toronysisak is megújulhat. Büszkék vagyunk rá, hogy a pályázatok, a tervezés, a munkálatok során számos csabai szakember állt mellénk, hisz a templom mindannyiunké. Igyekszünk folyamatosan tájékoztatni itt, a Piliscsabai Polgár hasábjain is a felújítás menetéről.

Bóhm Krisztina
PNNÖ kulturális referens
Kép: Szabó János

is, amelyre 8 millió forintot nyertünk. Az előadóterem olyan belsőépítészeti megújuláson fog keresztülmenni, ami nagyon trendi helyet teszi majd az intézményt.

Számos előzetes egyeztetésnek köszönhetően nemrég megkezdődött a nagytemplom tornyának felújítása is, ami a településközpont fejlődése szempontjából ikonikusnak mondható. Emellett egy állami beruházást is kiemelnek, ez pedig a szakközépiskola területén található sportcsarnok felújítása. Amellett, hogy a csarnok szebb lesz, mint valaha, a piliscsabaiak számára is használható lesz majd. A felújítás során azokat a hibákat javítják ki, amelyek a rossz kivitelezésnek köszönhetően keletkeztek. Belülről is teljesen megújul az épület.

Állami támogatásnak köszönhetően születik meg a Kálmán király utcai híd pótlására – várhatóan idén őszre – az a mérnöki létesítmény is, amely kialakításával visszaidézi majd az egykori híd 19. század végi architektúráját. Összességében tehát elmondható, hogy már az idei évben is komoly és látványos beruházások történnek a városban, de gőzerővel dolgozunk azon, hogy ezek a folyamatok a következő években felgyorsuljanak, és a campusok újjászületésével párhuzamosan Piliscsaba életében új fejezet nyíljon.

Piliscsabai Polgár

Kivitelezési munkálatok 1. rész

A munkaterület átadás-átvétele 2021. március 17-én történt meg, azóta már zajlik a homlokzati állvány felállítás. A felújítási munkálatok az első ütemben a templomtorny főhomlokzatán, a toronysisakon és az oldaloltárok vonaláig az oldalhomlokzaton folynak majd. A szakrestaurátor a helyszínen fogja a lábazati köelemeket felújítani, illetve a hiányos elemeket pótolni. A toronyhomlokzat lábazati vakolatának leverése már megtörtént. A feltárás során azt tapasztaltuk, hogy a vártnál kevesebb a falak nedvességtartalma. A falak a kőlabazat vonala alatt az érintett szakaszon injektálásos vízszigetelést kapnak.

A felújítás ideje alatt a hitélet zavartalan lesz, a szertartások akadálytalanul megtarthatók. A hívek biztonsága érdekében a főbejárat köré fából készülő ideiglenes átjárón keresztül lehet majd a templomot megközelíteni. A főbejárat kapuját is szakrestaurátor újítja majd fel. A torony ablakai is megújulnak, a mintaszerkezet elkészítése már zajlik, melynek mintadarabját a Műemlékvédelmi Hatóság szakemberei ellenőrzik.

Kérünk mindenkit, hogy a felújítási munkálatok alatt a nagytemplomot fokozott óvatossággal közelítsék meg, az elkerített részekre tilos a bejárás!

Koós Gábor
PNNÖ műszaki szakértő

Célom a fenntartható fejlődés

Céltudatos, tenni akaró személyiség, aki önkormányzati képviselőként Piliscsaba fejlődéséért dolgozik. Steyvola Istvánnal az elért célokról és Piliscsaba jövőjéről beszélgettünk.

Milyen szakmai utat járt be, és mivel foglalkozik a képviselői munka mellett?

1997-ben a Budapesti Műszaki Egyetemen szereztem építőmérnöki diplomát. Részt vettem az útépités szakirányú doktori képzésben, párhuzamosan tanársegédként oktattam az egyetemen. Autópályák, csomópontok, városközpontok tervezése mellett a kiemelt állami közúti beruházások ellenőrzését végeztem a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség tanácsadójaként pénzügyi és műszaki szempontból. Rendszeresen publikáltam szakmai lapokban, és 1999-ben kiérdekeltem a Közlekedéstudományi Egyesület irodalmi díját kedvenc témámmal, melynek címe *Az intelligens forgalomszabályozás lehetőségei Magyarországon*. Ezzel párhuzamosan huszonöt éve édesapámmal közösen alapított ŠKODA és Volkswagen Márkakereskedéseinket vezetem, alkalmazkodva a piac aktuális elvárásaihoz. Ennek eredményeként – több itthoni elismerést követően – 2014-ben a „Best Dealer of ŠKODA” nemzetközi díjban részesültünk.

2002-ben költöztem Piliscsabára, és 2005-től a Csabagyöngye Környezetvédelmi Érdekvédelmi Egyesület aktív tagjaként környezetünk megóvását és a fiatal nemzedék természethez való kötődését segítém.

Mikor döntött úgy, hogy részt akar venni a közéletben?

Már 2006-tól aktívan részt vettem a település életében. Sváb gyökereim miatt egyre jobban érdekelték a helyi német nemzetiség szokásai, kultúrája, valamint szakmai érdeklődésem miatt a településfejlesztés lehetőségei Piliscsabán. Ez utóbbival egyre többet foglalkoztam, és időközben megszereztem a településtervezői jogosultságot is. Ekkor egy kedves barátom – aki sajnos már nincs közöttünk – tanácsára a 2009-es évek politikai erőlködésének és a városfejlesztés rendszerellen kapkodásának ellensúlyozására úgy döntöttünk, hogy egy szakmai háttérrel rendelkező, a civil egyesületeken és a helyi nemzetiségeken keresztül a lakossághoz szóló csapattal elindulunk a helyi önkormányzati választáson. Ez nem várt sikerrel járt, és elkezdődött egy hosszú út, amely rengeteg buktatóval, múltból maradt kártérítésekkel és svájci frank alapú hitelekkel volt kikövezve.

A Településfejlesztési Bizottság elnökeként hogyan látja, milyen ütemben fejlődik Piliscsaba?

Tíz éve vagyok a Településfejlesztési Bizottság elnöke. Rengeteg ötlet és elképzelés fogalmazódott meg bennünk ez idő alatt. A korábban említett nehézségek miatt először az alapokat kellett rendbe tenni, mert sajnos még tíz év után is dőlnek ki 15-20 éves csontvázak a szekrényből, melyek nagyon megnehezítik a fejlesztések finanszírozását és véghezvitelét. Ezzel együtt azt gondolom, van fejlődés, de az évtizedek alatt felhalmozott elmaradás miatt csak kis léptékben tudunk haladni.

Említenék néhány példát az elmúlt tíz évből. A 10-es számú főúti csomópont rendezése, a Bajcsy és Vasút utca felújítása, a szennyvíztelep technológiai fejlesztése, a két régi óvodaépület, a Jókai iskola és az orvosi rendelő felújítása, továbbá a foci pálya kerítésének bontása és környezetének rendezése, a foci pálya épületének felújítása, a világítás és a két műfüves pálya megépítése, az új, százfős óvoda építése, az új játszótér, emlékművek megépítése, a piactér kialakítása, járdaépítések több utcában, vízvezetési és csatornázási tervek elkészítése, az ingatlanvagyon megerősítése mind az elmúlt évek eredményei.

Milyen további fejlesztések várhatóak ebben a ciklusban?

Amit még szeretnénk megvalósítani a következő néhány évben, az a Kálmán király úti híd újjáépítése, a József Attila utca felújítása, három települési gyűjtőút átépítése, a szennyvízcsatorna-hálózat bővítése, városüzemeltetési telephely létrehozása, a városközpont kiterjesztése, átalakítása, továbbá a Templom tér megújítása – ide tartozik a templom felújítása is –, a Hauck NNI bővítésének biztosítása és a felvásárolt Klarissza-ház műemléki környezetbe illő átépítésének megkezdése.

Egy másik álmom is valóra válni látszik, ez pedig a Dunakanyar mentén kijelölt EuroVelo 6 kerékpárfolyosó alternatívájaként az Esztergom–Budapest turisztikailag értékes útvonalának kiépítése Piliscsabán keresztül, amire 2016-ban készítettem el az első elképzeléseket. A Magyar Közút jóvoltából nagy valószínűséggel még ebben az évben megkezdődik a tervezés, és reményeim szerint jövő évben a kivitelezésről is hírt adhatunk.

Van olyan az önkormányzati feladatok között, amit kiemelne, amire nagyon büszke?

Nagyon örültem annak, amikor 2019-ben Tázer Pálné felkért, hogy vállaljam el a projektgazda szerepét a piliscsabai római katolikus templom felújításában. Ezt az érzést tovább erősítette bennem, amikor az egyház képviselőjében Szabolcs atya is megkért ugyanerre. Először 2015-ben foglalkoztam a témával, mint bizottsági elnök. Akkor sajnos forráshiány miatt nem tudtunk előrelépni, de most elindult a külső felújítás első üteme. Remélem, hogy a közbeszerzésben

kiválasztott vállalkozó is sajátjának érzi majd a felújítást, és a városképet jelentősen meghatározó templomtorony és főhomlokzat megújításával mindenki meg lesz elégedve. Az oldalhomlokzatok felújításának megvalósításához szükséges forrás biztosítása még közös feladatunk, melyben ezúton is szeretném kérni minden segíteni tudó személy, cég, egyesület támogatását. Természetesen mindemellett mi is tovább pályázunk a teljes felújítás érdekében.

A jövőre nézve mi lenne a legfontosabb cél, amit Piliscsabán el szeretne érni?

Egy modern, gyorsan reagáló városüzemeltetés, ennek megfelelő térinformatikai rendszerrel, és saját vállalkozásprofilú településgazdálkodással. Egyszerűen fogalmazva: a német példa, amiben 25 évesen Bamberg városában dolgozhattam. Szeretném, ha be tudnánk hozni ezt a lemaradást.

Az önkormányzatnál hogyan készülnek a járványhelyzet végére?

A veszélyhelyzet idején nem lehet összehívni a bizottságokat, ezért a munka csak a háttérben folyhat. Az ülések elmaradása miatt egy munkacsoporttal, amiben főépítész asszony és polgármester úr is részt vesz, elkezdtük a helyi építési szabályzat és településrendezési eszközök felülvizsgálatát, hogy mire a képviselő-testület újra ülésezhet, előkészített, átgondolt dokumentumok álljanak rendelkezésre.

Beszéljünk egy kicsit az önkormányzaton kívüli tevékenységéről is. Milyen feladatai vannak a Csabagyöngye Egyesület tagjaként?

A tavalyi évben, közel 15 év munka után, korábbi elnökünk átadta a stafétát, az elnökhelyettesi feladat után az elnöki szerepet is megkaptam, így a felelősség és a tenni akarás is megnőtt bennem. Kiváló segítők vannak ebben, akik folyamatosan figyelemmel kísérik környezetünket, és az egyesület eredeti feladatának és szándékának megfelelő elveket vallva végzik munkájukat. Nehéz év volt a tavalyi, és az idei is annak néz ki az egyesület civil kapcsolattartásának szempontjából. Sem tavaly, sem idén májusban nem tudjuk megrendezni a tízéves múltra visszatekintő Madarak és fák napja rendezvényünket, ahol rendszeresen 150-250 vendégünk van. Az évek során az ország több pontjáról a programra érkező érdeklődőkkel kialakultak barátságok, közöttük a kecskeméti Madárkórház dolgozóival, akik rendszeresen látogatják sérülésből felgyógyult állataikkal rendezvényeinket. Remélem, az ősz folyamán tudunk majd a természeti értékeinkre és az egyesület védelme alatt álló helyi nevezetességeinkre fókuszálva találkozni, és ezáltal újra megerősíteni közösségünket.

Mivel tölti szabadidejét, hogyan kapcsolódik ki?

Számomra igazi kikapcsolódás minden olyan tevékenység, ami a kerékpározás köré épül, valamint minden időtöltés, ami a gyermekeimmel közösen valósul meg, alkalmazkodva az ő „Z” generációs elvárásaihoz és szokásaihoz, mindannyiunk megelégedésére.

■ Kovács Ildikó

Hagyományaink megőrzéséért dolgozunk

A járványügyi intézkedések jelenleg nem teszik lehetővé, hogy programokat szervezzünk, de nagyon reméljük, hogy hamarosan ismét hívhatunk mindenkit családi, hagyományörző rendezvényeinkre. Ennek érdekében pályáztak német nemzetiségi szervezeteink.

Nyertes pályázataink 2021-ben:

Német Nemzetiségi Önkormányzat Piliscsaba

- A piliscsabai németek 1991-től felkarolták a Szüreti Felvonulás és Bál rendezvény koordinálását. 2021-ben ünnepeljük a saját szervezésű szüreti mulatság 30. évfordulóját. Az eseményt szeptember 11-ére tervezzük.
- Anyanyelvi környezetben, anyanyelvi tanárok közreműködésével megvalósuló táborunkat 2021. szeptember 5–11. között hirdetjük meg a Hauck Iskola felsős diákjai részére. A tábor helyszíne St. Kanzian, Klagenfurt környéke.

Piliscsabai Németek Kulturális Egyesülete

- A Piliscsabai Németek Kulturális Egyesületének egyik alapítója és elnöke Gáspár Ferenc volt. Számátalan kulturális és sportprogramot szervezett, neki köszönheti Piliscsaba a németországi Möckmühl városával kötött testvérvárosi partnerkapcsolat megszületését. Több éven keresztül szervezett fúvószenekari találkozót, mely hagyományt kis lépésekben szeretnénk újjáéleszteni. Tavaly megszerveztük az első emlékkoncertet, idén szeptemberre tervezzük a II. Gáspár Ferenc Emlékkoncert és Fúvószenekari Találkozó rendezését.
- Működési támogatás 2021-re: az egyesület működésére nyújtott támogatási forrás az egyesület alapszabálya által megfogalmazott célok (kulturális értékek átadása, a hagyományápolás, az identitás fogalmának erősítése) megvalósításához nyújt segítséget.

Hauck János Német Nemzetiségi Általános Iskola

- A Hauck János Német Nemzetiségi Általános Iskola a tanévzárót követő héten napközis tábort szervez az alsó tagozatosoknak, míg a felsősök Kőszegen a nemzetiségi hagyományokat megismertető, német nyelvi táborban vehetnek részt. Idén 2021. június 21–25. között tervezzük az alsós napközis tábort.

Deutsche Schule Piliscsaba Alapítvány

- 2021. július 4-én a Csaba-napok nemzetiségi programjainak alkalmával alapítványunk különböző programokat szervez a gyerekeknek, családoknak. Délután hagyományos sváb ételekkel vendégljük meg a város lakosságát.
- A 2020/2021-es tanév napközis táborában, melynek időpontja 2021. június 21–25., még nagyobb hangsúlyt szeretnénk fektetni a német nemzetiségi hagyományok megismerésére, hogy a gyerekek közvetlen módon találkozzanak a svábok által használt hétköznapi eszközökkel, bútorokkal és viseletekkel. A programok során kézzelfoghatóvá válnak sváb hagyományaink. A sváb ételek készítése során és a kézműves foglalkozások alkalmával a gyerekek a gyakorlatban is megélhetik ezeket a szokásokat.

■ Bőhm Krisztina

PNNÖ kulturális referens

Fotó: Hauck Iskola – Kőszegi tábor 2019

PNKE

Oltáshelyzet Piliscsabán

Felgyorsultak az események az elmúlt egy hónapban. Az egészségügyi dolgozók, orvosok, nővérek, ápolók és védőnők megállás nélkül végzik a munkájukat, oltanak, gyógyítanak, kérdésekre válaszolnak, az oltásokat szervezik. A legfrissebb adatokról és a helyi Covid-helyzetről a piliscsabai háziorvosok számoltak be.

III. számú háziorvosi körzet

A regisztrált 60 év feletti védőoltását követően megkezdődött a fiatalabbak oltása is. A praxisok hetente lehetőséget kapnak adott létszámú páciens beoltására vagy oltópontokra történő küldésére. Praxisom esetében ez heti 30 és 90 fő között változott az elmúlt időszakban.

Az országos oltási munkacsoport prioritási csoportok alapján történő vakcinációt javasol. Ennek segítségével bizonyos betegcsoportba tartozó személyek hamarabb juthatnak védőoltáshoz, mint a velük egyidős vagy akár idősebb honfitársaik. Például a várandósok a 65 év felettekkel egy prioritási csoportba kerültek, így őket soron kívül beolthattuk.

Jelenleg minden, a praxisunkba tartozó személy megjelenik a listánkon, amely hetente frissül az újonnan regisztrált vagy a praxisba felvett páciensek neveivel. Május 1-ig 644 fő kap/kapott oltást a praxisomból, 75 fő AstraZenecát, 41 fő Modernát, 138 fő Pfizert, 169 fő Sinopharmot, 129 fő Szputnyikot, 92 fő ismeretlen (többnyire tanárok vagy kismamák, és Pfizert kaptak oltóponton). Az oltóanyagok közül a Sinopharm, AstraZeneca, Moderna oltásokat a praxisokban oltjuk, a Szputnyikot kizárólag oltóponton, a Pfizert részben oltópontokon, részben a praxisokban oltják.

Az oltóanyagot a Nemzeti Népegészségügyi Központ oltócsoportja osztja el a praxisok között. Alapvetően a praxis összlétszámát és regisztrált pácienseinek a számát veszik figyelembe. Ezért lehetséges, hogy egyik praxis kevesebb főt tud beoltani adott héten, mint a másik.

A páciensek felkeresésében és az oltás körüli tevékenységben nagyon nagy segítségünkre vannak a piliscsabai védőnők. Általában ők és az asszisztenseink hívogatják fel a sorra kerülő személyeket és juttatják el őket a megfelelő oltópontokra. A szervezés nem egyszerű feladat. Továbbra is rengetegen elutasítják a nekik felajánlott oltást. Többnyire az mRNS alapú oltóanyagokat részesítik előnyben, azonban ezekből sokkal kevesebbet kapunk. A példa kedvéért: ahhoz, hogy 30 AstraZeneca oltóanyagot be tudjunk adni, a védőnőknek nagyjából 100 páciens kellett felhívnia. A Szputnyikkal és a Sinopharmmal kicsit jobb az arány, az mRNS-eket pedig a felhívottak 95%-a elfogadja.

A mellékhatások tekintetében nem tudok jelentős eseményt kiemelni. Bármelyik után előfordulhat hőemelkedés, láz, fáradtság, levertség, fejfájás, izomfájdalom, gyors szívdobogásérzés. Trombotikus szövődményt mi nem tapasztaltunk egyik védőoltás után sem. Sokszor az oltást követően derül fény egy friss Covid-fertőzésre. Ez természetesen nem az oltástól alakul ki, hanem azért, mert az első beadott védőoltás még nem véd a fertőzéstől.

A beadást követő 4. hétnél hamarabb egyik védőoltás sem nyújt megbízható védelmet, ezért tanácsos ugyanúgy ügyelni a védekezésre. Az ismétlődő oltás után 1-2 héttel várható a teljes védettség kialakulása. Ez a védettség oltásonként és életkoronként különböző, és nem jelenti azt, hogy az illető egyáltalán nem betegedhet meg. Megbetegedés esetén azonban enyhébb lefolyás és kevesebb szövődmény várható. Sajnos ellenpéldákat mindenki ismer, de statisztikailag a beoltottak között jelentősen csökken az összmebetegedés és az összhalálozás is. Fontos elmondani, hogy 100%-os védettséget nyújtó védőoltás nincs!

Az oltási kedv változó. Sajnos éles szakadék tapasztalható az oltást kérők és az oltást nem kérők között. Akik regisztráltak, többnyire minél hamarabb szeretnék meg is kapni az oltást – persze nem bármelyiket –, és ez ügyben hetente keresnek minket telefonon vagy e-mailben. Emiatt a vonalaink egész nap foglaltak, mást sem csinálunk a rendelés során, csak arra a kérdésre válaszolunk, hogy „mikor kerülök sorra”, vagy „rajta vagyok-e a listán”. Sokan reklamálnak, hogy náluk fiatalabbak vagy kevésbé betegek már megkapták ezt vagy azt az oltást, és ők még nem. Nehéz ügy. Ha lenne bármennyi oltóanyagunk, egy hétvége alatt beoltanánk mindenkit. Nem rajtunk múlik.

A másik csoport az oltást nem kérők csoportja. A háttérben félelem, vírustagadás vagy oltásellenesség szokott állni. Sajnos elég sokan vannak, és ha majd sor kerül a gyerekek oltására, várhatóan a saját gyerekeiket hasonlóképpen nem fogják engedni beoltani. Ha a járványt nem sikerül megállítani, akkor ez nekik lesz köszönhető. Ha nem lesz meg a 60, de inkább a 70%-os átlottság, akkor a vírus örökre cirkulálni fog a populációban, és évről évre mutálódik majd. Lehet, hogy ha majd érkezik egy gyerekekre is sokkal veszélyesebb mutáció, akkor észbe kapnak és elfogadják a védőoltást. A fertőző gyermekbetegségek erre jó például szolgálnak. Kötelező ellenük a védőoltás, és ezt valahogy elfogadja a társadalom. Ezeket minden gyermek megkapja, és nincs is megbetegedés. Ám ahogy felüti a fejét valami oltásellenes hisztéria, és elkezdnek az orvosok csak „papíron” oltani, máris megjelennek ezek a rég elfeledett gyermekbetegségek, mint például a kanyaró vagy a szamárköhögés, és szedik az áldozataikat.

Részemről kötelezővé tenném a védőoltást. Mivel ez személyiségi jogokra hivatkozva egyelőre nem tehető meg, csak üzeni tudok az oltáselleneseknek:

A védőoltás elfogadása alapvetően nem egyéni érdek, hanem a társadalmi felelősségvállalás legfontosabb tényezője! Egyszerűbben megfogalmazva: Ne (csak) magunkért oltakozunk, hanem másokért!

Dr. Kelemen Rita háziorvos

II. számú háziorvosi körzet

A II. számú körzetben április közepéig 534 regisztrált ember kapott oltást vagy került oltóközpontba. Ezen felül vannak, akiket sms-üzeneten keresztül, közvetlenül az oltóközpont szervezésével hívtak oltásra, az ő számuk általam nem ismert.

Az oltás a magyarok számára az egyetlen lehetséges módja a járvány megállításának! A járványügyi intézkedések betartására legtöbb honfitársunk sajnos képtelen, ehhez ugyanis hiányzik belőlük a fegyelem és a mások egészségének tisztelete. A betegek általában a tünetek megjelenése után 4-5 nappal jelentkeznek a praxisomban, tehát az egyhetes lappangási időt beszámítva már bőven megfertőztek számos embert a környezetükben. A tünetmentes hozzátartozók jellemzően nem tartják magukat potenciális fertőzőforrásnak, ezért a karantén-intézkedéseket sokszor nem hajlandók betartani. Van olyan pozitív PCR-tesztel rendelkező betegem, aki a karantén alatt horgászni járt, vagy a közértben futottam vele össze, vagy átküldte az addig vele egy háztartásban élő gyermekeit az ismerősökhöz, hogy a gyerekek ne kerüljenek karanténba. A hatósági karantén rendszere ilyen tömeges megbetegedésnél már nem működik, a háziorvosi rendszer hatósági feladatokat nem lát el, ezért különösen fontos lenne a személyes önkontroll és együttműködési készség fejlesztése. Általánosságban igaz, hogy a járványügyi intézkedésekkel mindenki egyetért egészen addig, amíg az őt személyesen nem érinti.

Az oltások szervezését és lebonyolítását rendelet határozza meg. Jelenleg ezt a kormányhivatal irányítja, ami tapasztalatom szerint teljes erőbedobással szervezi az oltásokat. A háziorvosi rendszer az oltásokban a végrehajtásért felelős, sem az oltások számát, sem a beadás sorrendjét nem a háziorvos határozza meg. Véleményem szerint az oltások jó ütemben haladnak.

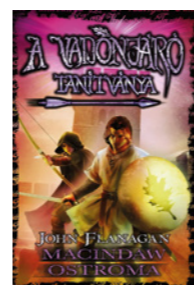
A Városi Könyvtár e havi ajánlata

Elérhetőségek: konyvtarpiliscsaba@gmail.com
06 26 575 399, 06 26 375 355

**BARTOS ERIKA:
BRÚNÓ BUDAPESTEN 6.
BUDAPEST KÖRNYÉKE**

Bartos Erika egy kedves történet és részletgazdag rajzok segítségével kalauzolja végig az óvodáskorú olvasót Budapest környékének nevezetes helyszínein.

**JOHN FLANAGAN:
MACINDAW OSTROMA**

Ha el tudod képzelni, el is éred? Vajon sikerül Willnek szövetségesre találnia a királyság legészakibb zugában, hogy legyőzze az áruló Sir Kerent és bűnbándáját?

Fontosnak tartom kiemelni, hogy sem egy, sem a dupla oltás nem biztosít teljes védelmet a fertőzés ellen. Ezért aki mindkét oltást megkapta, és a második oltás után eltelt a két hét várakozási idő, az sem engedheti meg magának, hogy a jelenleg meghozott járványügyi intézkedéseket ne tartsa be. Ezeket ugyanis nem a személyes védettség, hanem a közösség érdekei határozzák meg.

Dr. Hoffer Gábor háziorvos

I. számú háziorvosi körzet

Az I. számú háziorvosi körzetben jól haladnak az oltások, az első vagy második vakcinát megkapott páciensek száma április közepe után 1000 fő felett van, és egyre nő az oltási hajlandóság is. A praxisomban legutóbb Pfizer és AstraZeneca oltásokat adtunk, és oltópontokon Szputnyik vakcina beadására került sor. Súlyos oltási reakciót mind ez idáig egyik vakcina beadása után sem észleltünk, az oltás után pár napig gyengeség, hőemelkedés, rossz közérzet gyakoribban előfordul.

Folyamatosan oltunk, emiatt sajnos a rendelő elérhetősége néha korlátozott, de igyekszünk a betegek ellátását is fennakadás nélkül biztosítani.

Jelen helyzetben az egyetlen biztató megoldásnak és a pandémiából kivezető útnak én is az egyre nagyobb átlottságot tartom, még ha jelenleg mindenki egyre fáradtabb, fásultabb, kimerültebb is. Türelmet és toleranciát kérek pácienseink részéről, igyekszünk a rendelkezésünkre bocsátott oltásokból mindenkinek az alapbetegségének, illetve a korának megfelelő sorrendben biztosítani a mielőbbi védelmet.

Mindenki vigyázzon magára és vigyázzunk egymásra!

Dr. Bálint Levente háziorvos

**JULIA QUINN:
A HERCEG ÉS ÉN**

Létezik-e nagyobb kihívás a londoni előkelő társaság ambíciózus anyái számára, mint egy nőtlen herceg, akihez lányukat örömezt feleségül adnák?

**JEAN HANFF KORELITZ:
TUDHATTAD VOLNA**

Grace Reinhart Sachs olyan életet él, amelyet mindig is áhított. Ám a házassági tanácsadónak rá kell ébrednie, hogy tökéletes élete délibáb...

**LACKFI JÁNOS:
#JÓÉJTPUSZI**

Jézus sosem gördeszkázott volna a kicsinyekkel. Vagy mégis? Lackfi János „jóéjtpuszijai” tüzzel, szenvedéllyel szólnak a hitről, és szédítő száguldásra invitálnak Isten kalandparkjában.

Több mint egy épület

Tűz ütött ki húsvéthétfőn a piliscsabai református templomban. A tüzet valószínűleg elektromos zárlat okozta, az épületben egy helyiség égett ki. A riadalomról és a károk helyrehozataláról Szép Mónika, a református gyülekezet lelkesze számolt be.

Húsvét hétfőjének reggeli riadalmá: tűz van a templomban! Óriási füst, bizonytalanság, jönnek az önkéntes, majd a hivatásos tűzoltók. Külön köszönet a gyorsaságukért és emberségükért! Tényleg semmit nem látunk. Majd a tűzoltás után – ami az elektromos hálózathoz indult a templom kis helyiségében, amit istentisztelet előtt irodaként, alatta pedig baba-mama szobának használtunk – óriási korom, szenny mindenhol, használhatatlan az épület. Egy kicsit később, az istentisztelet idejében a templom mellett ágaskodó nagy hársfa alatt megállva hálát adunk, hogy áll a templomunk, és imádkozunk... Három óra történése ez, Isten kegyelmének és az emberek segítőkészségének meg tapasztalása.

Egy hét múlva egyre tisztábban látjuk, hogy a tűz figyelmeztetett bennünket, és az esemény munkára hív. A tűz okozta károk enyhítése és az értékmentés mellett gondolnunk kell a templom biztonságos, korszerű elektromos hálózatának kiépítésére. Így munkánk két részből áll. Speciális takarítás, takarítatás a templomtérben és felújítás. Az elmúlt időszakban többször szembenéztünk azzal, hogy ez a csodálatos épület technikai felszereltségében nehezen felel meg az újabb kihívásoknak. Most lehetőséget kaptunk, hogy mint a 21. század nemzedéke, mi is hozzátegyük a magunk tudását, igyekezetét, anyagi javait a generációkat befogadó épület megőrzéséhez.

A templom több mint egy épület. Kapocs generációk között.

82 évvel ezelőtt, a háború küszöbén, éppen áprilisban helyezték el a templom alapkövét. 16 hét múlva, augusztus 20-án Ravasz László püspök úr szolgálatával szentelték fel, és lett a helyi reformátusság istentiszteletének méltó helyévé. Pénze akkor sem volt a közösségnek, de elszánt emberek adakozásából, felajánlásokból, fizikai segítségnyújtásból, komoly áldozatvállalással felépült a templom. Mert mindezt Isten dicsőségére, imádságos szívvel tették. Ez a lelki tanít és kötelez bennünket, így fogunk hozzá az előttünk álló munkához.

Sok református család él Piliscsabán, akik generációk óta hozzátartoznak a gyülekezet közösségéhez. Életük fordulópontjain – keresztele, konfirmáció, esküvő, temetés – és a vasárnapi istentiszteleti alkalmakkor is otthonuknak érzik a templomot. Az elmúlt 20 évben pedig egyre többen érkeztek Piliscsabára és a gyülekezetbe is, akik itt találtak otthonra, itt éreztették gyökeret. Generációkat, családokat és egyéni emberi életeket kísér végig a templomunkban felhangzó ige és a közösség megtartó ereje. Az élet kezdetétől egészen a feláldozásba vetett hit megvallásáig. A templom része a szószerűk alatt kialakított urnatemető is, valamint az emléktábla-fal, ahol méltóképpen fejezhetik ki a hozzátartozók kegyeletüket és reménységüket. Hála Istennek, semmi sem sérült meg ezekben az elzár, elkülönített részekben.

A mi generációnk feladata most egy olyan rendbetétel, felújítás és korszerűsítés, amelynek során otthon érzi magát, sajátjának érzi az

Fotó: Barany-Dobos Anikó

épületet és az ott zajló eseményeket egy idős, egy fiatal és egy gyermek is. Minden szükségszerű újítás azt az eredeti célt szolgálja majd, hogy a közösség számára az Istennel és egymással való találkozás helyévé váljon az épület. Ahogyan több presbiter is megfogalmazta már: „a templom a második otthonom”.

Terveink szerint sor kerül az iroda és a templomtér vegyszeres tisztítására, a teljes elektromos hálózat felújítására, tisztasági festésre és meszelésre, a meglévő elektromos berendezések felülvizsgálatára és cseréjére, további korszerűsítésre.

Örömmel és köszönettel fogadunk minden támogatást! Akik szeretnének segíteni, az alábbi számlaszámra tudnak utalni „Templom tűzkár” közleménnyel, vagy a gyülekezet pénztárosánál – előzetes egyeztetés után – tudnak befizetni adományokat.

Tinnye-Piliscsabai Református Társegyházközség
10702143-47064508-51100005
Közlemény: Adomány templom tűzkár

A református gyülekezet presbitériuma nevében:

■ Szép Mónika lelkipásztor

Fotó: Simon Gyula

Rita nővérrre emlékezünk

Endródi Emma Rita nővér, az Egyházközségi Nővérek Társaságának tagja életének 96., szerzetesi hivatásának 72. évében, szentségekkel megerősítve 2021. március 21-én az Örök Hazába költözött. Magas színvonalú munkája, példamutató tevékenysége elismeréseként 2018-ban Magyar Arany Érdemkereszt polgári tagozat kiüntetését kapott.

Rita nővér 1925. augusztus 31-én született Dunacsunban. Ez a Pozsony melletti, Duna-parti kis falu a trianoni békeszerződés után még éppen Magyarországhoz tartozott. Rita nővér szívesen mesélt a gyermekkoráról. Visszaemlékezett, amikor testvéreivel és a falubeli gyerekekkel nyáresténként lefutottak a meleg Duna-vízben lubickolni. Büszkén mesélte, hogy nagyon korán szenvedélyes olvasó lett. A faluba két újság járt, az orvosnak és a papnak, amit kiolvasás után megkapott a tanító és az édesapja, aztán ő is kiolvasta minden betűjét.

Nevetve mondta, hogy most is jólesik úgy kimondani az idegen szavakat, ahogyan ő akkor gondolta.

A gazdasági világválság után, a jobb megélhetés reményében, a család felköltözött Budapestre. Rita nővér itt kereskedelmi középiskolába járt, majd beiratkozott a közgazdasági egyetemre. A háború után egy évfolyamtársa meghívta Kalocsára egy kis nyaralásra, feltáplálásra. Itt ismerkedett meg az egyházközségi nővérekkel. Nagy hatással volt rá az akkor megtapasztalt szellemi és lelki élet, a művelt társaság. A gazdaságtan egyre kevésbé érdekelte. Egyházközségi nővér lett, 1949-ben tett fogadalmat. Elvégezte Kalocsán a főiskolai szintű Érseki Hitoktatóképzőt, ahol nagy nevű teológusok – Belon Gellért, Szörényi Andor és Koszter atya – előadásait hallgathatta.

Az Egyházközségi Nővérek Társasága 1935-ben alapított, világban élő szerzetesrend. Alapítójuk dr. Künnle Theodóra nővér, akiről az érdekesség kedvéért érdemes megjegyezni, hogy a Közgazdasági Egyetem első női diplomása volt. A magyar alapítású szerzetesrend tagjai az egyházközség és a plébánosok segítségére alakultak, feladataik sokszínűek. Piliscsabán 1950 óta dolgoztak egyházközségi nővérek. Ágnes nővér és Éva nővér után 1957-ben érkezett ide Rita nővér.

Rita nővér első munkahelye Baján volt. A vallásellenesség ekkoriban egyre erősödött az országban, 1950-ben feloszlatták a szerzetesren-

dekét. A hittan már nem volt a tananyag része, és a fakultatív hittanra jelentkezők számát is igyekeztek lefaragni. Ebben az évben a hittanra való beiratkozás idejét egyetlen délelőtti korlátozták, és az iskola igazgatójának az az ötlete támadt, hogy a jelentkezőktől kérjék a keresztleveleket. Egy iskolai dolgozó meghallotta ezt, elmondta a nővéreknek, akik ezután éjjel kitöltötték a nyomtatványokat, és kora reggel biciklivel széthordták az érintett családoknak. Így az ő körzetükben feltűnően sok gyereket tudtak hittanra beírni. Rita nővér méltó jutalmat az lett, hogy eltiltották a hittantanítástól.

1951-ben Rita nővért Adonyba helyezték, majd 1957 februárjában került Piliscsaba-Klotildligetre. Ekkor, a forradalom utáni időben, rengeteg gyerek gyűlt össze a templom körül. Rita nővér felmérte, hogy a gyerekek többsége sose járt templomba és nem tanult hittant. Az első órákon ezért inkább csak mesélt Jézus életéről. Amikor látta, hogy mekkora az érdeklődés, elhozta Sienkiewicz *Quo vadis* című regényét, és a történet kapcsán beszélt a keresztényüldözésről. Özönlöltek a gyerekek. Kénytelenek voltak lemenni a mai sekrestye alatt lévő raktárhelyiségbe, de ott is alig fértek el. Ahogy kezdte megismereni a gyerekeket, kiválasztott egy csapat fiút, akiknek ministránsoktatást tartott és hittant tanított. Majd kiválasztott egy csapat 10-12 éves kislányt, köztük engem is, és tanítani kezdett minket hittanra, valamint a templom körüli munkákra. Segítettünk takarítani, oltárt díszíteni, a régi hatalmas gyertyatartókat a lefolyt viaszról megszabadítani. Közben többször elmondta, hogy Isten házában vagyunk, ennek megfelelően kell viselkednünk és végeznünk a munkát. Hozott könyveket, amelyeket szívesen és érdeklődéssel olvastunk, aztán meg is beszéltünk, és tanított kézimunkázni is.

1962-ben elhelyezték tőlünk Rita nővért. Ezután dolgozott Adonyban, Tökölön, Lábatlanon, de sosem vesztettük el vele a kapcsolatot. Több mint 10 év múlva, 1974-ben végül visszatért Piliscsabára. Visszavette a munkáját Béla atya mellett, és most már a mi gyerekeinket tanította.

1991-ben, az egyházi kártalanítások idején a kalocsai és bajai házu-kért kapott összesen a nővérek ingatlant vásároltak Klotildligeten. Itt létrehozták a társaság anyaházát és megépítették a Szent Péter Kollégiumot, az első egyetemi kollégiumot. 1994-ben, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem indulásakor száz lánynak tudtak otthont adni. A Társaság vezetője Ágnes nővér lett, aki így megint együtt dolgozott Rita nővérral. Mindketten fáradhatatlanul és szeretettel tették a dolgukat. Rita nővér még néhány évvel ezelőtt is bibliorákat tartott a hajdani segítő kislányoknak – ma már aktív nagymamáknak – és szívesen foglalkozott az unokáinkkal is. Olvasás iránti szenvedélye élete végéig elkísérte. Teológiai, egyháztörténelmi könyveket, életrajzokat, útleírásokat olvasott. Érdekeltek a mai világ hírei, az egyház folyamatos megújulása. Rengeteg olvasnivalóval halmozott el, és ha kevés időmre hivatkozva tiltakoztam, akkor kis papírcetlikkel tele adta a könyvet, folyóiratot, megjelölve bennük a kötelező részeket. Szellemi frissességét haláláig megőrizte.

Ágnes nővér hozta közénk Rita nővért. Most elmentek együtt a Menyeyi Hazába. Nehezen engedjük el őket, annyira részesei voltak az életünknek.

Imádkozzatok értünk, a mi lelki üdvünkért. Nyugodjatok békében!

■ Farkas Márta

100 éve Piliscsaba díszpolgára Vitéz Metz Rezső életútja

A 160 évvel ezelőtt született katonatisztet éppen 100 éve avatták Piliscsaba díszpolgárává, piliscsabai temetőben lévő sírját 15 éve – a község kérésére – nyilvánították a Nemzeti Sírkert részévé. Életére fia, ifj. Metz Rezső segítségével emlékezünk vissza.

Ifj. Metz Rezső

Katonacsalád

„Ha édesapámra gondolok, nagyon egyenes, becsületes emberként idézem őt emlékezetembe – meséli ifj. Metz Rezső. – A katonák minden pozitív erényével meg volt áldva. A hűgömmel és velem szemben ugyan szigorú volt, de nagyon kedves.”

Az idősebb Metz Rezső 1861. május 11-én született Budweisben, Rudolf Wendelin Adolf Edler von Metz néven. Ősei Lotharingiából származtak, a 16. században telepedtek le Ausztriában. Több felmenője katonatiszt volt, így apja őt is korán a katonai pálya felé irányította. Hatévesen iratták be a Sankt Pölten-i katonai kollégiumba, ahol tízéves koráig tanult. Ezt követően 1871 és 1875 között a morvaféherteremmi katonai főreáliskola, majd 1875–1879 között a bécsújhegyi Theresianum Katonai Akadémia hallgatója volt. Az iskola elvégzését követően hadnaggyá avatták, majd a Pesten állomásozó császári és királyi 32. Mária Terézia gyalogezredhez került, ahol huszonnégy évet szolgált. 1911-ben ezredessé lépett elő és a győri k. u. k. 19. Ferenc Ferdinánd gyalogezred parancsnoka lett. Munkatársai és katonai feljebbvalói elismeréssel tekintettek tevékenységére, az uralkodó 1913-ban lovagi címet és – apja katonai sikerének helyszíne után – a spondalungai előnevet adományozta neki.

Letelepedés Piliscsabán

A katonai sikerekkel párhuzamosan magánéletében is jelentős változás történt. Feleségül vette Adele Auguste Maria Millert, egy tengerészkapitány lányát, akitől 1890-ben egy fia született, Rudolf August Viktor von Metz. Rudolf később – apjához hasonlóan – katonai pályára lépett. Harcolt az első világháborúban, ahol kitüntette magát a Vaskorona Rend harmadik osztályával, 1921-ben részt vett a budaörsi csatában, ám ezt követően kiújult a világháborúban szerzett tüdőbetegsége, és 1923-ban meghalt.

„A ház, amelyben egykor laktunk, még mindig áll a Béla király úton, bár már nincs a család tulajdonában – folytatja a visszaemlékezést ifj. Metz Rezső. – Ezt a házat édesapám az 1890-es években építtette. Az ezredének egy zászlóaljával itt állomásozott Piliscsabán, a nem sokkal korábban létrehozott piliscsabai katonai táborban, ezért telepedett le itt. Később máshol is szolgált, de a házat megtartotta. Felesége az első világháborút is itt vészelte át.”

Az első világháborúban

Metz Rezső a tűzkeresztségen közvetlenül az első világháború kitörését követően, a galíciai hadszíntéren esett át, a 19. gyalogezred parancsnokaként. 1915 elejétől már mint vezérőrnagy dandárparancsnok lett. Csapata a VI. hadtest részeként részt vett az 1915-ös támadó hadműveletben, a gorlicei áttörésben, melynek során a központi hatalmak legnagyobb győzelmüket aratták az oroszok fölött. A hadművelet sikeréhez a Metz Rezső által vezetett dandár döntően járult hozzá. A krakkói hadosztály parancsnoka ugyanis a megerősített, több sorban megépített állásokkal megrakott Pustki-magaslat elfoglalásával Metz tábornokot bízta meg, és ehhez alárendelte neki a hadosztály egész tűzértségét. A támadás végrehajtását a legkisebb részletig Metz tervezte meg, az eredményes hadvezetésnek köszönhetően pedig csapatai elfoglalták az orosz védelem kulcspontjának tartott Pustki-hegyet.

1916 nyarán egy ideig egy vegyes német hadosztály, majd egy német frontszakasz parancsnoka volt. A volhíniai ütközetben az első vonalban súlyosan megsebesült, de nem engedte hátravetni magát. A csata befejezéséig elől maradt, és tovább irányította csapatait, igyekezve a legtovább feltartani Gurko orosz tábornok csapatait.

1917-ben részt vett az orosz Kerenszkij-offenzíva elhárításában. 1918-ban Herson város és körzetének katonai parancsnoka volt. A háború végéig részt vett különböző harcokban, 1918 februárjában altábor-

Id. Metz Rezső az orosz fronton 1916-ban, Osztrák Nemzeti Könyvtár

naggyá léptették elő. A háború befejeztével 1918. november 28-án, a hadosztálya teljes hazahozatala után hagyta el a harcmezőt, és egy hónapos út után tért haza piliscsabai otthonába.

Háború utáni évek

A háború után 1919-ben nyugállományba vonult, nem vállalt semmilyen katonai beosztást, ragaszkodott a királyra tett esküjéhez. Tekintélyével hozzájárult, hogy sem a vörös-, sem a fehérterror idején semmilyen atrocitás nem érte a lakhelyén élőket.

1920-ban honosították magyar állampolgárságát, 1921-ben megkapta a Mária Terézia-rend lovagkeresztjét korábbi érdemei, elsősorban a gorlicei áttörésben elért eredménye miatt. Ezt követően Piliscsaba község díszpolgárává választotta. 1929-ben a volhíniai harcokban nyújtott teljesítményének elismeréséül Tiszti Arany Vitézségi Érmét kapott. Ugyanebben az évben, 1929. július 16-án – korábban kapott kitüntetései alapján – Horthy Miklós kormányzó vitézzé avatta. Ezután a Rudolf név helyett annak magyarosított változatát, a Rezső keresztnevet használta.

Második házassága

Első felesége 1932-ben hunyt el, őt is – ahogy fiatalon meghalt fiukat, Rudolfot is – a piliscsabai temetőben helyezték örök nyugalomra. Ezt követően a tábornok újranősült, 1933-ban fia született, Rezső, egy évvel később lánya, Judit. „Édesanyám, almási Szalay Margit Berta a második felesége volt – mesél apja új házasságáról ifj. Metz Rezső. – 1932-ben házasodtak össze, Budapesten kezdték a közös életüket. Ötéves voltam, amikor visszaköltöztünk Klotildligetre, az elemi iskolát így már itt kezdhettem el, és itt, a piliscsabai templomban lettem elsőáldozó is.”

Utolsó évek

Bár katonai pályafutását lezárta, a közéletben Metz Rezső továbbra is aktívan tevékenykedett: a 32-es ezred Hadiárvédát és Özvegyeket Gyámolító Egyesületének védnöke és a Hadtörténelmi Intézet és Múzeum választott igazgatótanácsi tagja volt. A második világháború alatt részt vett a Katonai Mária Terézia-rend káptalanjának munkájában egészen haláláig. Mindvégig ellenezte a Szovjetunió megtámadását, mert előre látta a háború lehetséges következményeit.

„Példáját követve én is katona szerettem volna lenni – idézi fel a fia. – El is kezdtem a kőszegi katonai alreáliskolát (ez volt az »iskola a határon«) azzal a megtartandó tanácsával, hogy »egy tiszt akkor térhet nyugovóra, ha a katonái alszanak már«. Ide jártam, amikor 1943 októberében, 82 évesen elhunyt. Tízéves voltam akkor. Temetésakor ágyútalpon, katonai tiszteletadással vitték a koporsóját a temetőbe, bár erre csak az elbeszélésekből emlékszem, mert nem hoztak haza a temetésre az iskolából.”

„Végül nem lettem katona, mert a háború kimenetele megakadályozta pályafutásom folytatását, hanem építész végzettséget szereztem – fejezi be a történetet ifj. Metz Rezső. – Ennek ellenére a mai napig tartom a kapcsolatot a honvédséggel.”

Komáromi-B. Hajnalka

Id. Metz Rezső 1925

My, slováci z Pilíšskej Čaby

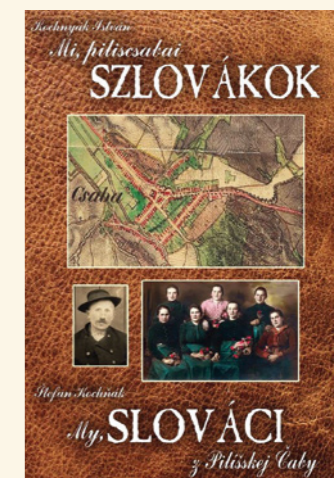
„Nezabúdaj na predkov, ktorí na mieste lesov a močiarov vytvorili polia, cesty, vinice a dediny.” (Dezider Keresztury) Vagyis: „El ne feledd az őseket, kik erdők, mocsarak helyén mezőket, utat, szőlőt neveltek és falvakat.” (Keresztury Dezső)

1946. február 27-én írták alá Budapesten a csehszlovák–magyar lakosságcsere-egyezményt, amelynek értelmében ugyanannyi számú magyar személyt telepítettek ki Csehszlovákiából, ahány szlovák nemzetiségű költözött át önként Magyarországról. Ez a piliscsabai szlovákokat is érintette, mivel településünkön 42 család élt ezzel a lehetőséggel. Az áttelepülés 75. évfordulójának emlékére adta ki Piliscsaba Szlovák Nemzetiségi Önkormányzata Kochnyák István gyűjtőmunkájának eredményét, a *Mi, piliscsabai szlovákok (My, Slováci z Pilíšskej Čaby)* című kétnyelvű könyvet.

A könyvben megismerjük a szlovákok történelmét és szerepét Piliscsaba 1695-ös újratelepítésétől napjainkig. A levéltárakban talált korabeli írások, dokumentumok hitelessé, a visszaemlékezések és a régi családi képek, versek színesebbé teszik ezt a hiánypótló könyvet. Az olvasó megismeri a letelepedés nehézségeit, az évszázadok során fejlődő Piliscsabát a szlovák nemzetiség szemszögéből. A kiadvány többek között foglalkozik a helyi szlovák néphagyományokkal: a zenével, táncal, énekekkel, ételkkel, népviselettel. Másik nagy értéke a könyvnek a valamikor és jelenleg is itt élő, szlovák származású családok bemutatása kutatások alapján (vélt vagy valós származás, letelepedés ideje és szerepük Piliscsaba közéletében). Id. Drevenska Antalnak, Piliscsaba lokálpatriótájának kétnyelvű versei hűen tükrözik az itt maradt szlovákok szeretetét és kötődését az anyaföldhöz, Piliscsabához.

Ez a könyv nemcsak az idősebb korosztályhoz szól, akik még megélik szlovákságukat, hanem a mai generációhoz is, azzal a céllal, hogy a múltat megismerjék, hiszen ennek ismerete nélkül szegényebbek vagyunk. Bízunk abban, hogy a kötet azoknak is felkelti az érdeklődését őseik és hagyományaik iránt, akik szlovák eredetükkel eddig nem foglalkoztak vagy azt nem ismerték.

MaGalsToRo

Hasznos segítők a kertben

Apró élőlények nagy feladattal

Hazánkban a növények ivaros szaporodásában főként rovarok működnek közre. Egyre többet lehet olvasni arról, hogy ezeket a sérülékeny élőlényeket milyen veszélyek fenyegetik.

Fotó: Berkó Gyöngyi

A beporzók érzékenyen reagálnak már környezetük egészen apró változásaira is, így a nagyüzemi, nagytáblás mezőgazdálkodás térhódítása, az ezzel járó fokozott vegyszerhasználat, élőhelyeik folyamatos zsugorodása és átalakulása, a klímaváltozás közvetlen és közvetett hatásai rájuk nézve végzetesek lehetnek. Teljes eltűnésük az ember számára is sorsdöntő fordulat lenne, hiszen a létünk alapját jelentő természeti rendszerek is hamar összeomlanának beporzók nélkül. A termesztett növények kétharmada, élelmiszereink egyharmada kötődik a pollinátorok szorgalmas munkájához. A beporzás fontos ökoszisztéma-szolgáltatás az anyatermészet részéről, mely hiába nem kerül egy fillérünkbe sem, mégis megfizethetjük az árát, ha nem becsüljük meg kellően.

A beporzás a virágos növények ivaros szaporodásának az a mozzanata, amikor a magkezdeményre vagy a női ivarlevélre (termő vagy bibe) a hím ivarlevelekből (porzó) virágpór (pollen) kerül. Attól függően, hogy mi a közvetítő élőlény vagy közeg, beszélhetünk állat-, ember-, víz-, illetve szélbeporzásról is.

Beporzó szervezetek körülöttünk

A beporzóról legtöbbször a vadvirágos réten döngicsélő házi méhek jutnak az eszünkbe, akik szorgosan gyűjtik a virágpórt a lábukon lévő kosáráikba, illetve kaptárunkban készítik a mézet. A beporzást azonban ennél jóval többen végzik, a háziasított méheken kívül számos vadon élő ízeltlábú is részt vesz benne, nappal és éjszaka egyaránt. Dundi poszméhek, dongók, magányos méhek, darazsak, lepkék,

bogarak, legyek, poloskák, kabócák, sáskák, szöcskék, de még a pókok is mind-mind kiveszik a részüket ebből a különleges folyamatból. Van, akit a pollen vagy a nektár csal a virágra, de például a ragadozó fajok zsákmányállataik után kutatva kapcsolódnak be a beporzásba.

A növény- és állatvilág szoros összefonódását, egymásra épülését mutatja, hogy a különböző alakú és színű virágok megtermékenyítését más és más – az adott virágtípusra specializálódott – ízeltlábúak végzik. Egy hétköznapi példa a paradicsom beporzása. A poszméhek, ahogy beszállnak a virágba, rezgést keltenek szárnyaikkal. Ez szükséges ahhoz, hogy a portokok felnyíljanak, és a virágpór szállíthatóvá váljon.

Főként a dongókhöz és poszméhekhez kötődik az ajakosvirágúak családjába tartozó mezei zsálya megporzása is. A virág alsó ajka leszállópályát biztosít a rovar számára, amely a nektárt keresve elkezd a virág szűk részei felé tartani. Mozgolódásával egy apró „pedált” nyom meg, ennek hatására a virág felső ajkában található dupla porzósál rácsapódik a rovar szőrös hátára, amely ezután virágról virágra szállva viszi magával a pollent és végzi el a beporzást.

Az ízeltlábúak odacsalogatására, a virágpór célba juttatására a növényeknek is számos, igen bonyolult taktikája van. A zárwatermők nagy része nektárral jutalmazza segítőt, a hazai orchideaefélék képviselői közül a bangók virágai pedig egy-egy rovarfaj alakját és mintázatát utánozzák. Az állatokat sem kell félteni, a lepkék pödörnyelve például kiválóan specializálódott arra, hogy gazdájuk még az egészen öblös virágokból is képes legyen kinyalogni a nektárt.

Jövő beporzók nélkül?

Az emberiség már talán kezdi felismerni, hogy a beporzók veszélyben vannak, és velük együtt az ember is, azonban tetteink és fejlesztéseink a legtöbb esetben mégsem a beporzók védelmét és élőhelyeik fenntartását célozzák. Több utópisztikusnak tűnő írásba futhat bele az ember, hogy milyen lenne a jövő beporzók nélkül, milyen technológiai megoldá-

sokan dolgoznak a kutatók, hogyan próbálják helyettesíteni az ízeltlábúkat gépekkel, illetve emberi erővel.

Az ember találatekonysága nem ismer határokat. Egyes írások arról számolnak be, hogy apró drónokkal kívánják helyettesíteni a rovarok munkáját. Arra sajnos bőven akad példa, hogy az embernek aktívan be kell kapcsolódnia a kultúrnövények megtermékenyítésébe. Kínában például a gyümölcsfák megporzását az emberek – rovarok hiányában – kézzel végzik. Japánban a legszentebb esemény, a cseresznyevirágzás sem működne már emberi erő nélkül. Több országban a paradicsom megporzását apró, a poszméhek rezgést imitáló készülékekkel végzik. A példák főként Amerikából és Ázsiából kerülnek ki, ahol szinte teljesen eltűntek a beporzók. Biztos ez a jó irány?

Mit tehetünk a beporzók védelméért?

Országosan már több természetvédelmi szervezet a beporzók ügye mellé állt, azonban magunk is sokat tehetünk a beporzókért kerti munkáink során.

- Ha kertes házban élünk, hagyjunk természetes állapotban néhány foltot, ahol nem vágunk fűvet, nem gyomlálunk, nem használunk növényvédő szereket, nem söpörjük el a lehullott leveleket. Ezek rendkívül hasznos búvóhelyek és legelők az ízeltlábúak számára, mindemellett, hogy az áttelelő fajoknak is segítenek átvészelni a hideg hónapokat.
- Lehetőség szerint kerüljük kertünkben a vegyszerhasználatot. Nincs szomorúbb látvány, mint amikor a virágba borult, frissen permetezett gyümölcsfák alatt rovarok szárai pusztulnak el mérgezésben egy elhibázottan időzített beavatkozás miatt.
- Ha ültetésbe kezdünk, érdemes beporzóbarát növényfajokat telepíteni. A gyakori fűszernövények, gyógynövények szinte mind alkalmasak erre a célra, így dupla hasznot hajtanak kertünkben. Ilyen növények például a kamilla, a levendula, a rozsmaring, a menták és zsályák, a kakukkfűvek, a borsikafű, a citromfű, a kasvirág, a szurokfű vagy éppen a hagymafélék.
- Nagyanyáink kertjében mindig megbújt az ágyások között néhány foltban körömvirág, szarkaláb, illetve magasra szökő kapor. Ha kertünkben zöldségeket, gyümölcsöket termesztünk, csalogathatjuk a beporzókat a veteményesbe ültetett, díszként sem utolsó egynyári fajokkal is.
- Ha kertünkben van elegendő tér, akkor bőséges nektárt adó cserjéket és fákat is ültethetünk a beporzók és természetesen a saját örömünkre. Ha becsukjuk a szemünket, szinte érezzük is a hárs, a kökény, a galagonya pompás illatát. Jó választás lehet továbbá a hűsös som, a sóskaborbolya, a házi és barkócaberkenye is, mint ehető termésű fás szárú.
- Törekedjünk arra, hogy őshonos fajokat ültessünk, amelyek kertünk-ből kiszabadulva nem okoznak kárt a természetes növényvilágban.
- Érdemes úgy kiválasztani a fajokat, hogy egészen kora tavasztól késő őszig legyen olyan növényünk, ami éppen virágzik.
- Manapság jobbnál jobb ötleteket találunk, hogyan is tudjuk a kertünkben marasztalni a beporzókat. Készíthetünk számukra rovarhotelt. Ez mellett, hogy hasznos segítség az ízeltlábúak számára, rendkívül izgalmas terepet ad a beporzók megfigyelésére is. Nem kell hozzá kertes ház, kihelyezhetjük ablakpárkányunkra, balkonunkra is.
- Nyári időszakban ne feledkezzünk meg a rovarok itatásáról sem.

Március 10-én ünnepeltük a beporzók napját, mely 2018-ban hazai kezdeményezésre került be zöld jeles napjaink közé. Az ünnepnap a beporzásért felelős élőlények ökoszisztémában betöltött, létfontosságú szerepére hívja fel a figyelmet, emellett utat mutat, mit tehetünk a védelmük érdekében. A méheknek külön világnapjuk van, ami április 30-ára esik. A változatos kialakítású, növényekben gazdag kert vagy éppen balkon a beporzókon túl a kételtűek és hullók, a madarak, valamint a kisemlősök megtelepedését is lehetővé teszi, melyek tovább növelik kertünk sokszínűségét.

Vigyázzunk közösen hasznos kis kerti segítőknek!

■ **Tóthné Becsei Katalin**
Pilisí Len Látogatóközpont

Fotó: Tóthné Becsei Katalin

Leendő olimpikon a szomszédból

Korpási Bálint világ- és Európa-bajnok kötöttfogású birkózóval néhány nappal a sorsdöntő kvalifikációs versenye előtt beszélgettem először. Akkor még érezhetően feszült volt a hangja, hiszen a budapesti európai kvalifikációs tornán múlt, hogy kijut-e az olimpiára. A második beszélgetésünk már sokkal oldottabbra sikeredett.

Mikor és hogyan találkozott a birkózással? Emlékszik az első edzésre?

Tízéves voltam, amikor 1997 decemberében – tokodi lévén a szomszédos Taton – elkezdtem birkózni Bacsa Ferenc irányítása alatt. A helyi iskola egyik kis termében volt a szőnyeg lerakva, ott kezdtünk el edzeni. A mai napig nagyon sok gyerekkori barátomat köszönhetem annak, hogy együtt birkóztunk. Bacsa Ferenc nagyon jó szakember volt, aki nemcsak edzést tartott, de rengeteget mesélt nekünk, hiszen megjárta például az atlantai olimpiát. Ez nagyon motivált minket, számunkra is az lett a cél, hogy majd eljussunk ilyen komoly versenyekre. Ennek is köszönhető, hogy ott ragadtam. 14 évesen felkerültem Budapestre a Mr. Tus Sportiskolába, ami akkor indult dr. Hegedűs Csaba vezetésével. Vidéki birkózókat vittek fel, hogy közösen tudjunk felkészülni a versenyekre.

Akkor példaképeknek nem volt híján?

Nyilván ezek az edzők és az aktuális sikeres felnőtt birkózók mindig példaképek voltak. Így például Majoros István, aki 2004-ben nyert olimpiát, és akivel volt lehetőségem sokszor birkózni edzésen, rengeteg olyan tanáccsal látott el, amit a későbbiekben fel tudtam használni. A szüleimtől is azt láttam, hogy keményen meg kell dolgozni minden egyes sikerért. Egy élsportolónak, főleg gyerekként, szülői segítség nélkül nagyon nehéz, de ők mindig maximálisan támogattak, pedig a családjukban senkinek semmi köze nem volt a sporthoz, én voltam az első. Folyamatosan edzésekre, versenyekre vittek, melletttem voltak, ezért is sikerült olyan eredményeket elérnem, amelyeket gyerekként csak álmomban gondoltam volna.

A birkózás egy súlycsoportos sportág, ahol az embernek nemcsak az ellenfelekkel, hanem olykor saját testével is meg kell küzdenie. Volt olyan, amikor azt mondta, hogy elég volt, nem csinálja tovább?

Persze, rengeteg olyan időszak volt a sportkarrieremben, amikor feladhattam volna, de valahogy mindig túllendültem ezen, és egy-két nap után újra munkába álltam. Nehéz időszakok mindig voltak és lesznek is. Jelenleg abban a helyzetben vagyok, hogy egy súlycsoporttal lejjebb indulok, mivel az én súlycsoportom, a 72 kg nincs az olimpia műsorán. Ezért le kellett fogynom a 67 kg-os súlycsoportba, ami ennyi idősen nem egyszerű. Nehéz mozgatni ezeket a kilókat, de kellő motiváció mellett nem lehetetlen. A sikerért áldozatokat kell hozni.

Hogyan lehet fenntartani a motivációt versenyek nélkül és ilyen vírusos körülmények között?

Huszonhárom éve aktív sportoló vagyok, és szerencsésnek mondhatom magam, hogy soha nem hátráltatott olyan sérülés, ami miatt hosszabb időt ki kellett hagynom. Tavaly a járvány miatt tíz hónapig

nem volt versenyünk, ami óriási szünet volt, így a motivációt fenntartani nem könnyű, de mindig az lebegett a szemem előtt, hogy kijussak az olimpiára.

Milyen érzés volt, amikor tudatosult Önben, hogy megvan a kvóta az olimpiára?

Óriási teher esett le rólam, hiszen tavaly már ott voltunk ennek a kapujában, ám akkor végül elhalasztották a versenyt, így másfél évet még ki kellett várni. Mentálisan nagyon elfáradtam, főleg úgy, hogy többeknek nem sikerült előttem a kvótaszerzés, és mi maradtunk a verseny végére. Nyilván éreztem annak a súlyát is, hogy ez egy hazai verseny, és nem lett volna szép, ha senkinek nem sikerül a kvótaszerzés.

Azt csiripelik a madarak, hogy Ön az a versenyző, aki már a verseny másnapján újra szőnyegen van. Honnan ez a fanatizmus?

Nem szeretek sokat pihenni, mert utána még nehezebb elkezdni. Ezenkívül ha kihagyok több napot, akkor utána izomlázas van, és azt nem szeretem. A kvalifikációs verseny után azért volt egy hét pihenőm, de most már Mátraházán készülünk a folytatásra.

Még pontosan nem tudni, hogyan zajlik majd a tokiói olimpia, de mire készül?

Hivatalosan a kvótát az országnak szerezzük, de általában az szokott indulni, aki megszerezte. Nem szoktam soha esélyt latolgatni. Mindig az a célom, hogy a maximumot kihozzam magamból, és tényleg ne maradjon bennem hiányérzet. Bízom benne, hogy a felkészülés jól fog sikerülni.

A civil életével hogyan tudja összeegyeztetni a sportot?

Nem egyszerű. Úgy tudom megoldani, hogy rengeteget ingázom, Tata, Mátraháza, Budapest és Piliscsaba között. Egy éve költöztünk ide, és azóta már hárman vagyunk. Esténként hazajövök az edzőtáborból, reggel megyek vissza. Nagyon sokat utazom, keveset vagyok otthon, a feleségem, Olga pedig egyedül van a kislányunkkal, Emmával, és úgy próbál elintézni majdnem mindent. Még arra is odafigyel, hogy egészségesen étkezzünk, és minél könnyebb legyen a súlyomat rendezni. Le a kalappal előtte! Tudja, hogy mik a céljaim, és ezt maximálisan támogatja.

Az olimpia után meddig lehet, illetve szeretné folytatni?

Amikor huszonéves voltam, azt mondtam, hogy maximum harmincéves koromig üzöm. Most betöltöttem a 34-et, szóval ezt már kicsit túltoltam. A pályafutásom vége felé járok, de ebben a kis időben még megpróbálom a legtöbbet kihozni belőle. Nyilván az egyik napról a másikra nehéz lesz abbahagyni, hiszen már 25 éve benne vagyok és szeretnék is a birkózásból maradni. Ha nem szereztem volna kvótát, akkor már gondolkodnom kellene, de abban a szerencsés helyzetben vagyok, hogy az olimpiáig biztosan nem kell ezzel foglalkoznom.

OHN

Fotók: Magyar Birkózó Szövetség

El nem fogyó kincsek a PSE-ben

„Nagyon hálásak vagyunk, amiért a vírushelyzet alatt is megoldották a legkisebbek edzését, nagyon nagy öröm volt ez nekik és ezáltal nekünk is. István bácsi és Laci bácsi igazi kincsek. Jászfaluról járunk ide szeptember óta egyre többen és borzasztóan szeretjük. Kívánjuk, hogy minden terv váljon valórá!”

Szeretjük, mikor csapataink pontokat kapnak, gólokat lőnek, jó helyezéseket érnek el, ám a napokban talán a legnagyobb elismerést kaptuk egy – a bevezetőben olvasható – spontán szülői e-mailben. Ez az igazi üzenetanyag a munkánkhoz! Tóbiás István és Bergendy Laci olyan kincsek a klubunknál, akik évek óta a legfiatalabb gyerkőcöket nevelik, tanítják, mégsem fogynak vagy kopnak el.

A levél azért is nagy öröm számunkra, mert valós véleményt mutat. Míg egy jól megkomponált fotóval, videóval, marketingszöveggel bármikor be lehet gyűjteni több száz like-ot, addig egy ilyen önkéntesen írt, hálás levél egy olyan folyamatot foglal össze, amelynek során már lehullik az álarc.

A PSE-nél ez a folyamat annak a szemléletnek az eredménye, mely szerint nálunk kincsek a gyerekek, kis csiszolatlan gyémántok. Úgy látjuk, hogy sosem volt olyan fontos a velük való fizikai és mentális munka, mint most, hogy erős, egészséges felnőttekké váljanak, hogy valódi közösségi élményekben tanulják meg a győzelem és a vereség helyes kezelését, a befektetett munka jelentőségét, és közben ellenálló, erős szervezetük épüljön.

Sosem késő! Várjuk a fiúkat, leányokat minden korosztályban. 5 éves kortól a nyugdíjas korig szervezett focizást tudunk biztosítani a Piliscsabai Sportegyesületnél, és ehhez minden kincs rendelkezésre áll: edzők, pályák, eszközök.

Keressetek bennünket a www.piliscsabase.hu oldalon!

Gáspár Zsolt
PSE elnök

Biztonságban két keréken

Itt a jó idő, itt a tavasz, egyre többen pattannak a kerékpár nyergébe. Ennek kapcsán pár közlekedésbiztonsági jótanácsra szeretném felhívni főleg a szülők figyelmét, remélve, hogy megfogadják azokat és továbbadják gyermekeiknek is.

Piliscsabán a kerékpárosok túlnyomó része iskoláskorú gyermek. Van, hogy sötétedés után is találkozunk a település útjain bicikliző gyermekkel, akik az esetek többségében kivilágítatlanul, láthatósági mellény, fényvisszaverő csik nélkül közlekednek. Ez főleg a gyengén kivilágított utcákban veszélyes, vagy olyan helyeken, ahol a lombkoronák szinte kitakarják a közvilágítási fényeket, mint például a Gesztenyesoron.

Ha kerékpárral engedjük el gyermekünket, mindig figyeljünk arra, hogy a kerékpár megfelelő műszaki állapotban legyen, működjenek a fékek, a lámpák. Fontos a fényvisszaverő prizma, és már fillérekért kapható első, hátsó lámpa, amire akkor van a legnagyobb szükség, ha a gyerek szürkületben jön hazafelé. Olcsó és jó megoldás lehet egy fényvisszaverős mellény, amit ha ciki felvenni, akár az iskolatáskára is rögzíthetünk.

A villogókból olyan típusokat érdemes beszerezni, melyek könnyen levehetőek és felrakhatóak a kerékpárra, hogy azokat mindig magunknál tudjuk tartani. Minden útra vigyük magunkkal lámpáinkat, mert ha sokáig kell maradnunk, előfordulhat, hogy közben besötétedik. A LED-es villogók akár több hónapot is kibírnak elemcsere nélkül, de ha újratölthető elemeket teszünk bele, akkor egyszeri beruházással éveig nem kell erre többet költeni. A lámpákat mindig szedjük le, ha magára

hagyjuk a kerékpárt, nehogy ellopják. Ne feledjük, sötétben a világítás nélküli biciklis láthatatlan!

Fontos, hogy gyermekünk megtanulja a forgalmas 10-es úton való átkelésnél a gyalogos jelzőlámpás csomópontban a biztonságos közlekedést, a nyomógombos jelzőlámpák szabályos kezelését. Mutassuk meg neki, hogyan kelhet át biztonságosan: mindig sétáljon el a legközelebbi zebraig, sose szaladjon át a forgalmas úttesten.

Fontos, hogy a gyalogátkelőhely előtt mindig szálljunk le a kerékpárról, és toljuk át azt, hiszen csak akkor van elsőbbségünk az autókval szemben!

Tudatosítsuk a fiatalokban, hogy ahol nincs zebra és lámpa, ott is mindig körültekintően lépjen le az úttestre, hiszen az úttest az autóké.

Talán még fokozottabb figyelmet igényel a vasúton való átkelés: gyalogosan csak az arra kijelölt „ketrecben” keljünk át, kerékpárral közlekedve arról leszállva és azt tolvá keljenek át, szintén az arra kijelölt helyen. Hiába ment el a vonat, amíg nem vált a lámpa, tilos a pirosra átkelni!

Ami a legfontosabb, hogy személyes példamutatással, a közlekedési szabályok betartásával, az alapvető közlekedési ismeretek átadásával, valamint a tudatosság fejlesztésével sokat segíthetünk gyermekeinknek, hogy közlekedésük során biztonságban legyenek.

Figyeljünk rájuk, figyeljünk egymásra!

Simon Gyula
közrendvédelmi tanácsnok, polgárőr alelnök

Fotó: Simon Gyula

Baj esetén – a 112-es segélyhívó tárcaszáma mellett – azonnal hívják a PILISCSABA NAGYKÖZSÉGI ÖNKÉNTES TŰZOLTÓ EGYESÜLETET a 06 30 991 3580-as telefonszámon!

Piliscsaba az egyik legbiztonságosabb település

Városunk még mindig Pest megye legbiztonságosabb települései közé tartozik. A Budaörsi Rendőrkapitányság Pilisvörösvári Rendőrőrsé elkészítette azt a 2020. évi beszámolót, amely a települések közbiztonsági helyzetét értékeli hosszú távú, komplex bűnügyi statisztikai adatok alapján – tudtuk meg Simon Gyulától, Piliscsaba közrendvédelmi tanácsnokától. A beszámoló alapján Piliscsabán 2020-ban 43 regisztrált bűncselekményt követtek el, amely ugyan 16,2%-os növekedést jelent a 2019. évi 37-hez képest, mégis – településünk vonatkozásában – az elmúlt tíz év második legjobb eredmé-

nye. 2011-ben a bűncselekmények száma még 140 volt, majd ez a mutató az évek során fokozatosan csökkent, míg 2019-ben csaknem a negyedére esett vissza.

Simon Gyula a beszámolóval kapcsolatban elmondta: az, hogy Piliscsaba még mindig a megye egyik legbiztonságosabb települése, elsősorban a rendőrség, a polgárőrség és az önkormányzat közötti kiváló együttműködésnek köszönhető. A helyi polgárőrség alelnöke köszönetét fejezte ki mindazoknak, akik bármit is tettek Piliscsaba közbiztonságának fenntartásáért.

AJTÓ, ABLAK

Műanyag, fém nyílászárók, MARTOM bejárati ajtók, beltéri ajtók, redőnyök, rovarhálók, kül- és beltéri árnyékolók, tetőablakok

3 MILLIÓS ÁLLAMI TÁMOGATÁS NYÍLÁSZÁRÓ CSERÉRE

Rövid határidő, kedvező ár!

KÉRJE INGYENES AJÁNLATUNKAT!

Solymár, Ibolya utca 18.

Tel: 06 20 320 93 99

E-mail: pevdi@pevdi.hu

www.pevdi.hu

Előzetes időpont-egyeztetést követően!

85 éves lett Kutas László szobrászművész

Kutas Lászlót 85. születésnapja alkalmából Farkas András polgármester és Ay Zoltán alpolgármester köszöntötte. A magyar szobrász- és éremművész nevét sokan ismerik településünkön, hiszen ő formálta meg a Piliscsabán álló Klotild- és Rákóczi-szobrokat, és szintén ő készítette el a 2016-ban felállított 1956-os emlékmű domborművét. A művész 30 éve él Klotildligeten, itt építette fel nyaralóját és műtermét.

Kutas László 1937. április 17-én született Budapesten. Stílusa a realista hagyományokra épül, ám a finom humor is jellemző rá. Legtöbb művét köztéren helyezték el, számos díjat is nyert, alkotásai pedig rendkívül népszerűek a hazai és a külföldi gyűjtők körében.

DUGULÁSELHÁRÍTÁS

0-24
BONTÁS NÉLKÜL

- ✓ VÍZVEZETÉK-SZERELÉS
- ✓ CSATORNAKIÉPÍTÉS
- ✓ CSŐ- ÉS CSATORNATÖRÉS-JAVÍTÁS

+36-70/624-20-81

Gabó duguláselhárítás

GYÓGY PEDIKÚR

Hívásra házhoz megyek!

Hétfégen is dolgozom!

Bejelentkezés:
06-30-210-44-68

GYÓGYPEDIKÚR, MANIKÚR SZOLGÁLTATÁSOK AKÁR AZ ÖN OTTHONÁBAN IS.

Nagy tapasztalattal rendelkező lábápoló vagyok. Keressen bizalommal!

ELÉRHETŐSÉGEM:
06/20-2-568-564

FÜLBELÖVÉS CSECSEMŐKORTÓL!

Orrpiercing-belövés, akár az Ön otthonában is. Szakképzett vagyok, nagy tapasztalattal, bizonyítvánnyal rendelkezem.

ELÉRHETŐSÉGEM:
06/20-2-568-564

HIRDETÉSFELVÉTEL A PILISCSABAI POLGÁRBA: piliscsabai.polgar@gmail.com +36 70 866 3289

	Szélesség × magasság	
1/1	184 mm × 262 mm	48 000 Ft
1/2	184 mm × 128 mm	24 000 Ft
1/4	90 mm × 128 mm	12 000 Ft
1/8	90 mm × 62 mm	6 000 Ft
1/16	43 mm × 62 mm	3 000 Ft

PILISCSABAI POLGÁR

Felelős kiadó: Piliscsaba Város Önkormányzata

XXXI. évfolyam, 5. szám

Főszerkesztő: Solyom Ágnes

Munkatársak: Gyarmati Lilla, Komáromi-B. Hajnalka, Kovács Ildikó, Lichtneckert Eszter, Olasz-Hartyányi Nikolett

Elérhetőségeink: piliscsabai.polgar@gmail.com, +36 70 866 3289

A májusi szám lapzártája: május 13.

A szerkesztőség fenntartja a beérkezett nyersanyagok szerkesztési jogát, kéziratot nem tartunk meg és nem küldünk vissza. Az újságban megjelenő hirdetések valóság tartalmáért felelősséget nem vállalunk.

A Piliscsabai Polgár havonta 2800 példányban, ingyenesen jelenik meg.

Címlapfotó: Berkó Gyöngyi

Tördelés, nyomdai előkészítés: Szima Roland

Nyomda: Virtuóz Kiadó és Nyomdaipari Kft.

Hirdetésefelvétel a májusi számba: május 13.

MCM ÉLELMISZER

PILISCSABA LEGRÉGBBI ÉLELMISZARBOLTJA

5000 Ft feletti
vásárlás blokkja
sorsoláson vesz részt!

Dobja be
az erre a célra
elhelyezett
ládába!

Értékes
nyeremények
Sorsolás
kéthetente

ÜZLETÜNKBEN
SZÉLES VÁLASZTÉKBAN KAPHATÓK

bio - és gluténmentes élelmiszerek
a Cserpes sajtműhely
gluténmentes termékei

NYITVATARTÁS: H-P 6-18.00
SZO 6-13.00 VAS zárva

kártya-elfogadóhely

ingyenes házhoz szállítás

mobilfeltöltés

PILISCSABA, VASÚT ÚT 14. TEL.: +36 26 375 254

www.hexi.hu

facebook.com/hexi.hu

HEXI INGATLAN® Otthon a Pilisben

- a pilisi ingatlanok szakértője
- helyi vállalkozás kedvező díjakkal
- ügyvédi háttér, hitel ügyintézés
- ügyfeleinknek ingyenes értékbécslés
- ajándék energetikai tanúsítvány

Hexi ingatlan

Segítünk ingatlan ügyeiben!

WE CAN HELP YOU IN PROPERTY MATTERS

10%

KEDVEZMÉNY
KUPON

Szabó Helga

+36 70 328 0696

hexi.ingatlan@gmail.com

Pilisvörösvár, Piliscsaba, Pilisszentiván, Sotymár

Góliát Gumiklinika

ÚJ ÉS HASZNÁLT, 80-90%-OS ABRONCSOK
EXTRÉM MÉRETEKBEN IS!

- *használt és új abroncsok értékesítése
- *gumiszerelés 10-23"-ig
- *centrírozás
- *gumiabroncs és felni javítás
- *szezonális gumi/felni tárolás
- *alu- és lemezfelni értékesítése (új és használt)

2085 Pilisvörösvár, Budai út 18/A
(Toyota kereskedés mellett)
Tel.: (+36) 30/606-5921
(06) 26/331-897

Szervizünkben a raktárról vásárolt
új abroncsok szerelése díjmentes.

www.goliatgumi.hu

Nyitva:
H-P: 8⁰⁰ - 17⁰⁰
Szo: 8⁰⁰ - 12³⁰
V: zárva

megbízható, igényes **építészeti tervezés**

- ↑ új családi házak igényes építészeti tervezése
- ↑ meglévő házak átépítésének tervezése
- ↑ Piliscsabán és környékén
- ↑ teljeskörű ügyintézésel

jő tervezés

www.johaztervezes.hu

✉ info@johaztervezes.hu ☎ +36 30 238 9577

HERMANN OPTIKA

Piliscsaba, Templom tér 11

www.optika-hermann.hu

Látásvizsgálat előjegyzés alapján
06 30 311 1094 06 30 940 8785

akcióink

Prémium kategóriájú multifokális

lencsére

- 30 %

Egyfokuszú
és bifokális
lencsére

- 20 %

Extra páramentesítő törülköző a maszkviseléshez

- 12 órás tartósság / törlés

- élettartam 12 hónap (300 törlés / év)

Az akciók 2021 március 1. - 2021 április 30. között érvényesek
a készlet erejéig. További részletekről felvilágosítás az üzletben